

[לתמצית פסק הדין](#)

בד"א 114/17

בבית הדין המשמעתי הארצי של לשכת עורכי הדין

**בפני הרכב מותב ביה"ד- יו"ר- עו"ד פ.הרניב
חברים: עו"ד א. צחור- עו"ד צ. מורג**

**המערער: - יוסף ליכטנשטיין – מ.ר. 16416 (עו"ד בהשעיה)
מרחוב מוטה גור 4 חולון
נגד-**

**המשיבה: - וועדת האתיקה המחוזית של לשכת עורכי הדין- מחוז מרכז- ת"א
ע"י ב"כ הקובל עו"ד שירה וורדיגר**

**פסק דין
בערעור**

המערער הגיש ערעור על הכרעת הדין בתיק [בד"מ 90/12](#) של בית הדין קמא במחוז מרכז- תל אביב, הכרעת הדין מיום 13/6/17 וגזר הדין שניתן בתיק לאחר הכרעת הדין.

1. הרקע העובדתי לקובלנה ולהליך בבית דין קמא התבסס על עובדות שלא היו שנויות במחלוקת ולפיהן:-

המערער ייצג לקוחה בתיק מעמד אישי וזאת על דרך של מינוי מטעם הלשכה לסיוע משפטי. לאחר מכן ובהתאם לפסק דין בתיק שטופל ע"י המערער בנסיבות כאמור לעיל, ייצג המערער את הלקוחה, (שברבות הימים הייתה למתלוננת בקובלנה נשוא ההליך המשמעתי בב"ד קמא) בתיק הוצאה לפועל הכרוך בביצוע פסק הדין שהסדיר המחלוקת בין הלקוחה ובן זוגה. במסגרת הטיפול בתיק הוצאה לפועל התגלו מחלוקות בין המתלוננת ובין המערער באשר לכספים שהתקבלו בחשבון המערער במסגרת תיק הוצאה לפועל ואשר לצורך הסדרת המחלוקת וגביית כספים שנותרו לגבייה החליפה המתלוננת את המערער ויוצגה ע"י עו"ד אחר.

2. בית דין קמא, לאחר ששמע את הצדדים ובחן את הראיות הגיע למסקנה כי הקבילה לא הרימה את נטל הראיה לשכנע כי המערער נטל לכיסו מכספי המתלוננת, מעבר למה שהיה זכאי לקזז מתוך כספים שהתקבלו מהגביה בהוצל"פ וכי למערער הייתה זכות בהסכמה עם המתלוננת לקזז מכספי הגביה בהוצל"פ את ההוצאות ושכר הטרחה שהגיע לו עבור הטיפול בהוצל"פ בעניינה של המתלוננת.

3. ברם, בי"ד קמא מצא כי על בסיס העובדות והראיות שהובאו בפניו, התנהלותו של המערער בניהול הכספים והפיקדונות לא הייתה תקינה וכי הוקדמו תשלומים כהלוואה ושולמו הוצאות עוד טרם התקבלו

תקבולים בהוצל"פ

וכי ההתנהלות בכספי הגביה לא נעשתה בחשבון פיקדון מסודר ולפי כללי הנאמנות והדיווח עליהם אמון עו"ד לפי כללי האתיקה של עו"ד ולפי דיני הנאמנות כגון זה.

4. וכך החליט בי"ד קמא בהכרעת הדין:-

" מצאנו להרשיע את הנקבל בעבירה של אי הודעה ללקוח בהתאם לסעיפים 40 לכללי בית דין משמעת כללית האתיקה וסעיף 61(2) [לחוק לשכת עורכי-הדין](#) ושל אי דיווח בהתאם לסעיף 42 לכללים וסעיף 61(2) [לחוק לשכת עורכי-הדין](#).

באשר לעבירה של עיכוב מסמכים בהתאם לסעיף 88 לחוק, הרי המערער הורשע בדינו הוכרע באישום הראשון, כתולדה של אותה מסכת עובדתית של היעדר מסירה של אסמכתאות לידי המתלוננת או ב"כ. על כן, בהכרעת הדין, בי"ד קמא הרשיע את המערער בסעיפים ספציפיים בקוד האתיקה, לפי סעיף 42 לכללי האתיקה וסעיף 61(2) כאמור לעיל ונמנע מהרשעה בסעיפי עבירות הסל (סעיפים 53 ו- 61(1) וסעיף 62(3) [לחוק לשכת עורכי-הדין](#) להלן-"החוק).

באשר להתנהגותו של המערער ביחסו למתלוננת ולחובת הדיווח על ההתנהלות הכספית, מצא בי"ד קמא כי המערער נהג לקבל את לקוחתו, במשרדו אשר בבית מגוריו ולאחר שהמתלוננת בקשה לקיים פגישה כדי לקבל דיווח כי אז המערער נאות לקבלה בביתו שהוא גם משרדו, אם כי- בתאריך 9.9.15 כאשר זימן אותה למשרדו ע"מ לקבל הסברים, המערער סילק אותה וכינה אותה בשמות כפי המופיע בפרוטוקול בדיון בבי"ד קמא שנערך בתאריך 9/9/15 ובהתאם לכך הרשיעו את המערער בעבירות של פגיעה בכבוד המקצוע עריכת הדין לפי סעיפים 51 ו- 61(2) לחוק.

5. בדיון שהתקיים בערעור זה ב 22/2/2018, המערער ניסה לטעון בכתב וגם הגיש השלמת טיעונים שבהם ערך כביכול טבלה המפרטת באופן חלקי דיווח על תקבולים ותשלומים, טבלה שנערכה לצורך הגשתה בזמן הערעור וטבלה שכנראה כלל לא הייתה קיימת בזמן אמת ושלא הוצגה כראיה במהלך הדיון בבי"ד קמא.

6. יש לשים לב ולהדגיש כי המערער הורשע במפורש על עבירה לפי סעיף 42 [לכללי לשכת עורכי הדין](#) ([אתיקה מקצועית](#)) שכותרתו של סעיף 42 הנ"ל הוא:-

" דין וחשבון כספי"

וסעיף משנה א' קובע את הכלל המחייב לפיו "עורך דין ימציא ללקוח דין וחשבון על מצב חשבונו של הלקוח"

אז הגם שבי"ד קמא זיכה את המערער מעבירה של ח"ח נטילה מכספי הפיקדון, הרי שההתנהלות ביחס לדיווח התנועות בחשבון הפיקדון לטובת הלקוח לא הייתה קיימת באופן סדיר וכמתחייב מכללי האתיקה ואף לא לפי ההיגיון הסביר של שמירה על כבוד המקצוע.

7. המסקנה על כן, כי לא נפלה טעות או פגם בהכרעת הדין של בי"ד קמא,

שכן, לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים בערעור שנדון בפנינו ביום 22/2/2018 ולאחר שקראנו את הכרעת הדין, וגם שקלנו את טיעוני המערער בערעור בכתב ובעיקרי הטיעון שהגיש או שהתקבלו אחרי הדיון

האמור הגענו למסקנה כי בי"ד קמא קיים דיון ראוי, ממצה ותכליתי וכל צד "קיבל את יומו" בדיון והשמיע טענותיו גם בכתב וגם בע"פ בבי"ד קמא והכרעת הדין הארוכה, המפורטת הממצה ומנומקת, ראויה ולא מצאנו דופי או טעות כלשהו הדורשת התערבות של ערכאת הערעור בעובדות ו/או במסקנות שבהכרעת הדין.

8. המערער מנסה להעלות עובדות או להשלים או להבהיר עובדות וראיות במהלך ובזמן הדיון בערעור זה אך העובדות והמסקנה של בי"ד קמא היו נכונות והן תוצאה מהעובדה והראיות . אין חולק וגם הוכח כי , המערער לא ניהל פיקדון כנדרש ובהתנהלותו ללא דיווח ראוי באשר "לתנועת הכספים" כשל בהתנהגות אתית לא ראויה לעו"ד ולעוסק במקצוע עריכת הדין על פי אמות מידה של [חוק לשכת עורכי-הדין](#) בכלל ובפרט לפי ההוראות שבסעיף 42 לכללי האתיקה. בנסיבות העניין הכרעת הדין של בי"ד קמא , הינה קביעה נכונה וראויה ולא ראינו להתערב בהכרעת הדין, ויש להותיר אותה על כנה כלשונה!.

9. אין ספק ולא הוכח אחרת, כי המערער ניהל מערכת יחסים לא ראויה בהתנהלות הכספית ובהיעדר ניהול חשבון פיקדון כראוי וכנדרש כשל והורשע ע"י בי"ד קמא אשר הרשיע את הנאשם באותם סעיפים שכשל כעו"ד ובהתאם לסעיפים הספציפיים שבחוקים הרלבנטיים כמפורט בהכרעת הדין שתמציתה מפורטת לעיל.

10. יתר כל כן, המערער לא ניהל דין וחשבון כספי מסודר, אלא מן התנהלות חשבונאית חובבנית, שכן בזמן אמת לא היו באמתחתו ולא הוכיח ניהול התחשבות מסודרת לפי סכומים, לפי תאריכים, לפי יתרות זכות וחובה ערוכה לפי תאריכים ותקבולים בזמן אמת כיו"ב ובפרט שגם לגרסת המערער הוא הקדים סכומים, שילם הוצאות וקזז מהתקבולים והכל לפי הזיכרון בראש או לפי "סימני זיכרון" שאין הם בגדר "דין וחשבון סדור וערוך " באשר לתנועת הכספים לזכות ולחובת הלקוח.

11. כאמור לעיל, **הגענו להחלטה כי החלטת בי"ד קמא ביחס להכרעת הדין היא נכונה וראויה.**

אמנם המערער כלל בין מכלול הטענות לערעור , טענה על כי בי"ד קמא שגה בהרשעה לפי העבירה המוגדרת בסעיף 88 [לחוק לשכת עורכי-הדין](#) שכותרתו "זכות עיכוב", בטענה כי אין כל הוכחה עובדתית לביצוע עבירה של עיכוב פיקדון כי לא היו מסמכים בתיק שהם בגדר "פקידון" וכל שהיה בתיק הם קבלות או חשבוניות בגין זיכוי או חיוב של "תנועת כספים" במהלך קיומם של הליכי הגביה של פסק דין בהוצל"פ. יוער גם בנוסף כי ב"כ המשיבה בדיון בערעור זה, עו"ד שניאור, טען כי סעיף 88 הוא למעשה סעיף שאיננו מגדיר התנהגות שהיא עבירה לפי חוקי האתיקה כי אם זהו סעיף שנועד לקבוע עובדות שיכול הסנגור להעלות כטענת הגנה בהליך משמעת.

כך או כך לא ראינו להיכנס ולדון ב"סוגיית" סעיף 88 הנ"ל שכן ממילא הרשעה או זיכוי בסעיף 88 האמור אין בו כדי להשפיע על תוצאות גזר הדין , שכן כפי שנבהיר להלן , סבורים אנו כי העונש שהושת על המערער בגין העבירות שהורשע ובפרט באשר להתנהלותו או יותר נכון חוסר התנהלותו הסדורה בניהול כספי הפיקדון, הוא עונש מקל במדרג הענישה כי השעיה בפועל של חצי שנה כפי העונש שהושת בגזר הדין, הוא עונש ברף הענישה המקל ויתכן שלו היה מוגש ערעור נגדי ע"י המשיבה אולי והדגש הוא על :- אולי , היינו שוקלים אפילו להחמיר בענישה.

סוף דברי: - הערעור על הכרעת הדין נדחה .

12. **כעת נתייחס לערעור על גזר הדין** שלדידו של המערער הינו חמור ללא פרופורציה וללא הלכה תקדימית במקרים דומים ואחרים.

13. ב"ד קמא השית על המערער עונש של השעיה בפועל של ששה חודשים החל מ- 10/12/2017 והשעיה על תנאי לתקופה של 18 חודשים לבל יעבור במשך שלוש שנים מתום תקופת ההשעיה בפועל עבירה מן העבירות בגינן הורשע וקנס של 4.500 ₪ (גזר הדין גם אפשר למערער מצב של השעיה חלקית שתאפשר לו להתארגן להעביר או לסיים הטיפול בתיקים תלויים ועומדים- תקופה שהסתיימה זה מכבר וחזקה על המערער כי מיצה את הזמן כראוי לטובת הלקוחות).

15. כאמור , המערער הורשע על בסיס סעיף 42 לכללי האתיקה על שלא קיים את חובת הדיווח ללקוח כמתחייב מכללי הדין ומכללי העיקרון של שמירת כבוד המקצועי שאמינות הוא אחד מיסודותיו.

16. הכלל החוקי וההלכתי הינו כי על דיווח להיות בדוח ערוך בכתב ובמידה שהלקוח מבקש או דורש על עו"ד לגבות את הדו"ח בתיעוד מתאים, חשבונות, קבלות, דפי ומסמכי בנק וכיוב", והמסמכים חייבים להיערך בזמן אמת ולהיות ברשות עו"ד חמש שנים מתום הטיפול וזאת לפי [כללי לשכת עורכי הדין \(שמירת חומר ארכיוני במשרדי עורכי-דין\)](#), תשל"א- 1971.

17. בעובדות הנדונות כאן, המערער זימן את הלקוחה לביתו בתאריך 9/9/2015 ובאותו מועד לא סיפק לה הדיווח הנדרש וגם סלק אותה בשפה קשה ומתלהמת עד כדי שהמתלוננת נאלצה לשכור שירותיו של עו"ד אחר "שישלים" עבודה הטיפול בתיק לרבות בדיווח שהייתה זכאית לקבל ולא קיבלה.

18. הפסיקה קובעת כי הדיווח חייב להיות כזה שימלא את חובת השקיפות ויביא את הלקוח למצב בו יידע כל פרט רלוונטי לגבי מה שנעשה או התנהל בפיקדון....

בתיק [על"א 486/07](#) שפירר נ. הוועד המחוזי של לשכת עו"ד, הורשע עו"ד באי מתן דוחות מספיקים על אף שלא התעורר חשד לשליחת יד בהם, ונגזרה עליו השעיה בפועל של שלושה חודשים.

19. אנו סבורים כי גזר הדין איננו לוקה בטעות. יתר על כן לו היה מוגש ערעור על ידי המשיבה , על קולת העונש יכול שבנסיבות הכוללות של מקרה פרטני זה, אולי , והדגש הוא אולי, אף היינו רואים בהשעיה בפועל של ששה חודשים, גזר דין לקולא, אך מאחר ולא הוגש ערעור וגם אין זה מעניינו של פסק דין זה ערעור על קולת העונש, כל שאנו מוסמכים להחליט הוא להותיר את גזר הדין כלשונו וכהוראותיו, על כנו.

סוף דבר: המערער ירצה ויקיים במלואם את העונשים שהושתו עליו בגזר הדין [בבד"מ 90/12](#) נשוא הדיון בערעור זה, ותקופת ההשעיה בפועל שנגזרה לתקופה של חצי שנה , התחילה על פי הניסוח בגזר הדין – ביום 10/12/2017

ולמעשה המערער מצוי בתקופת ההשעיה בפועל שנגזרה כאמור ונותרה על כנה בהתאם להחלטה שלנו בערעור הנדון כאן.

ברור, כי כל העונשים שנגזרו בגזר הדין בב"ד קמא, ההשעיה על תנאי לתקופה של 18 חודשים והקנס הכספי בסך 4.500 ₪ שנגזרו בגזר הדין, נותרו על כנם והמערער מחויב בהתאם לגזר הדין כלשונו ובמלואו.

ניתן ביום: 17/4/2018

עו"ד פנינה הרניב, אב"ד עו"ד איתן צחור, חבר עו"ד צבי מורג, חבר

תמצית פסק הדין:

תגיות: חובות עורך הדין כלפי הלקוח

בית הדין המשמעתי הארצי דחה את ערעור המערער על הכרעת הדין וגזר הדין בבית הדין קמא לאחר שהמערער הורשע על בסיס סעיף 42 לכללי האתיקה על שלא קיים את חובת הדיווח ללקוח כמתחייב מכללי הדין ומכללי העיקרון של שמירת כבוד המקצוע שאמינות הוא אחד מיסודיותו לפיכך כל העונשים שנגזרו בגזר הדין בבי"ד קמא, ההשעיה על תנאי לתקופה של 18 חודשים והקנס הכספי בסך 4.500 ₪ שנגזרו בגזר הדין, נותרו על כנם והמערער מחויב בהתאם לגזר הדין כלשונו ובמלואו.